

Информационен бюлетин №2/2023

*Публикувано законодателство на ЕС в областта на качеството и безопасността на храните и фуражите, здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и растителния репродуктивен материал, схемите за качество и актуални новини в областта на безопасността по агрохранителната верига
за периода 1 – 28 февруари 2023 г.*

Съдържание

1. *Европейско законодателство за месец февруари 2023 г., публикувано в Официалния вестник на ЕС*
2. *Национално законодателство за месец февруари 2023 г., публикувано в Държавен вестник*
3. *Проекти на нормативни документи – национални и европейски - актуална информация*
4. *Актуална информация*
5. *Събития и участия*

Европейско законодателство за месец февруари 2023 г., публикувано в Официалния вестник на ЕС

Безопасност на храните

Регламент (ЕС) 2023/377 на Комисията от 15 февруари 2023 година за изменение на приложения II, III, IV и V към Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на максимално допустимите граници на остатъчни вещества от бензалкониев хлорид (BAC), хлорпрофам, дидецилдиметиламониев хлорид (DDAC), флутриафол, метазахлор, никотин, профенофос, хизалофоп-Р, натриево-алуминиев силикат, тиабендазол и триадименола във или върху определени продукти (текст от значение за ЕИП)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R0377&from=BG>

Здравеопазване на животните

- **Поправка на Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/403** на Комисията от 24 март 2021 година за определяне на правила за прилагането на регламенти (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на образците на ветеринарни здравни сертификати и на ветеринарни здравни/официални сертификати за въвеждане в Съюза и за движение между държави членки на пратки с определени категории сухоземни животни и със зародишни продукти от тях и по отношение на официалното сертифициране във връзка с тези сертификати и за отмяна на Решение 2010/470/ЕС
[EUR-Lex - 32021R0403R\(07\) - BG - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- **Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/224** на Комисията от 2 февруари 2023 година за изменение на приложение I към Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/605 за определяне на специални мерки за контрол във връзка с африканската чума по свинете
[EUR-Lex - 32023R0224 - BG - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- **Решение за изпълнение (ЕС) 2023/233** на Комисията от 19 януари 2023 година за изменение на приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2021/641 относно спешните мерки във връзка с огнищата на високопатогенна инфлуенца по птиците в някои държави членки
[EUR-Lex - 32023D0233 - BG - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- **Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/268** на Комисията от 8 февруари 2023 година за изменение на приложения V и XIV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/404 по отношение на вписванията за Канада, Обединеното кралство и Съединените щати в списъците на трети държави, от които е разрешено въвеждането в Съюза на пратки с домашни птици, зародишни продукти от домашни птици и прясно месо от домашни птици и пернат дивеч
[EUR-Lex - 32023R0268 - BG - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- **Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/308** на Комисията от 8 февруари 2023 година за изменение на приложение I към Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/403 по отношение на образците на ветеринарни здравни сертификати за движение между държави членки на пратки с животни от семейство Еленови
[EUR-Lex - 32023R0308 - BG - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- **Решение за изпълнение (ЕС) 2023/312** на Комисията от 30 януари 2023 година за изменение на приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2021/641 относно спешните мерки във връзка с огнищата на високопатогенна инфлуенца по птиците в някои държави членки
[EUR-Lex - 32023D0312 - BG - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- **Решение за изпълнение (ЕС) 2023/343** на Комисията от 8 февруари 2023 година за изменение на приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2021/641 относно спешните мерки във връзка с огнищата на високопатогенна инфлуенца по птиците в някои държави членки
[EUR-Lex - 32023D0343 - BG - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- **Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/373** на Комисията от 17 февруари 2023 година за изменение на приложение I към Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/605 за определяне на специални мерки за контрол във връзка с африканската чума по свинете
[EUR-Lex - 32023R0373 - BG - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- **Делегиран регламент (ЕС) 2023/361** на Комисията от 28 ноември 2022 година за допълнение на Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на правила за употребата на определени ветеринарни лекарствени продукти за целите на профилактиката и контрола на определени болести от списъка
[EUR-Lex - 32023R0361 - BG - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- **Решение за изпълнение (ЕС) 2023/414** на Комисията от 17 февруари 2023 година за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2022/2333 относно определени спешни мерки във връзка с шарката по овцете и шарката по козите в Испания
- [EUR-Lex - 32023D0414 - BG - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Здраве на растенията и продукти за растителна защита

- **Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/216** на Комисията от 1 февруари 2023 година за одобряване на активното вещество с нисък риск *Trichoderma atroviride* AGR2 в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011 на Комисията

CELEX_32023R0216_
BG_TXT.pdf

- **Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/223** на Комисията от 27 януари 2023 година за подновяване, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно пускането на пазара на продукти за растителна защита, на одобрението на активното вещество *Pseudomonas chlororaphis*, щам MA 342, и за изменение на приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011 на Комисията

CELEX_32023R0223_
BG_TXT.pdf

- **Регламент (ЕС) 2023/334** на Комисията от 2 февруари 2023 година за изменение на приложения II и V към Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на максимално допустимите граници на остатъчни вещества от клотианидин и

тиаметоксам във и върху определени продукти

CELEX_32023R0334_
BG_TXT.pdf

- **Регламент (ЕС) 2023/377** на Комисията от 15 февруари 2023 година за изменение на приложения II, III, IV и V към Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на максимално допустимите граници на остатъчни вещества от бензалкониев хлорид (BAC), хлорпрофам, дидецилдиметиламониев хлорид (DDAC), флутриафол, метазахлор, никотин, профенофос, хизалофоп-Р, натриево-алуминиев силикат, тиабендазол и триадименол във и върху определени продукти

CELEX_32023R0377_
BG_TXT.pdf

***Национално законодателство за месец февруари, публикувано
в Държавен вестник***

***Наредба за изискванията към някои захари, предназначени за консумация
от човека***

В „Държавен вестник“ бр. 14 от 10 февруари 2023 г. е обнародвана **Наредба за изискванията към някои захари, предназначени за консумация от човека.**

С наредбата се определят изискванията относно наименованията, състава, характеристиките и методите за анализ на захарите, предназначени за консумация от човека, както и информацията, свързана с етикетването на продуктите при предлагането им на пазара в страната.

Захарите, които се пускат на пазара или се влагат в продукти, предназначени за човешка консумация, трябва да отговарят на изискванията, посочени в наредбата.

На пазара се предлагат захари, които се обозначават с посочените в наредбата наименования: захар, полубяла захар, рафинирана бяла захар (екстра бяла

захар), захарен разтвор, разтвор на инвертна захар, сироп на инвертна захар, глюкозен сироп, дехидратиран глюкозен сироп, декстроза (монохидрат), беводна декстроза и фруктоза.

Въведените с наредба наименования на захари, предназначени за консумация от човека са в зависимост от характеристиките, които притежават. Те трябва да отговарят на определени стойности по отношение на поляризация, съдържание на инвертна захар, загуба на маса при сушене, цвят и съдържание на пепел.

При етикетирането на захарите се спазват изискванията на Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ, L 304 от 22.11.2011 г.) и на Наредбата за предоставянето на информация на потребителите за храните, приета с Постановление № 97 на Министерския съвет от 2021 г. (обн., ДВ, бр. 25 от 2021 г.).

Към наименованията на захарите се допуска добавяне на пояснителни изрази, възприети в практиката.

Наименованията на захарите могат да се включват в наименованията на други храни съгласно приетата практика за обозначаването им.

Представянето на посочената информация се извършва по начин, който не заблуждава потребителя относно състава и характеристиките на храните.

Определени са методите за анализ на захарите, предназначени за консумация от човека, при определянето на показателите „сухо вещество“, „загуба на маса при сушене“, „сулфатна пепел“, „редуциращи захари“ и „поляризация“.

Проекти на нормативни документи – национални и европейски - актуална информация

Продължават техническите дискусии по Предложението на Комисията за Регламент относно устойчивата употреба на продукти за растителна защита в Работната група на Съвета на ЕС по растения и фитосанитарни въпроси (Пестициди/ПРЗ). Поредното заседание на Работната група е насрочено на 06 март 2023 г. и на него ще бъдат разгледани текстовете на Глава VIII от Проекта на регламент „Оборудване за прилагане“, Приложение IV „Оборудване за прилагане при професионалната употреба“ и Приложение V „Формуляр за уведомление“. Текстовете на Глава VIII съдържат разпоредби, свързани със собствеността на оборудването за прилагане при професионална употреба. Всеки собственик на оборудване за прилагане при професионална употреба е длъжен да посочи този факт в електронен регистър на оборудването за прилагане при професионална употреба, освен ако държавата членка, в която собственикът използва оборудването, е освободила това оборудване от инспекция. В електронния регистър следва да се въвежда, в срок от 30 дни, всяка информация, свързана с промени в собствеността на оборудването, когато същото не е било освободено от инспекция в съответната държава членка: покупко-продажба, прехвърляне на собствеността; случаите, когато оборудването бъде изтеглено от употреба; случаите, когато оборудването бъде повторно въведено в употреба. Определя се компетентен орган/и, отговорен за създаването и поддържането на електронен регистър, съдържащ детайлна информация за цялото оборудване за прилагане при професионална употреба в държавата членка. Този компетентен орган извършва инспекция на оборудването на всеки три години и издава сертификати за инспекция, или определя и осъществява контрол върху един или повече органи, които да извършват такива инспекции и да издават сертификати. Европейската комисия извършва контрол, включително одити, във всяка държава членка, за да проверява изпълнението на правилата във връзка с оборудването за прилагане; изготвя проект на доклад относно констатациите и препоръките за отстраняване на пропуските; изпраща проекта на доклад на държавата членка за коментари, които взема предвид при изготвянето на окончателния

доклад и прави последния публично достъпен. В Предложението е предвидена възможност за дерогация и определяне на облекчени изисквания и различни интервали за инспекция за оборудване за прилагане при професионална употреба, което се използва в много ограничен мащаб, изчислен чрез оценка на риска относно потенциалното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда. Оборудването за прилагане при професионална употреба, което е освободено от инспекция, не подлежи на изискването за вписване в електронния регистър. В Приложение IV от Проекта на регламент са описани елементите и аспектите на инспекцията на оборудването за прилагане при професионална употреба, с цел осигуряване на високо ниво на безопасност и защита на човешкото здраве и околната среда, пълна ефективност, надеждно и правилно функциониране на всяко устройство или апарат на оборудването. В Приложение V е посочен образецът на формуляр, който трябва да се използва от всеки собственик на оборудване за прилагане при професионална употреба, за вписване на необходимата информация в електронния регистър.

Актуална информация

Здравеопазване на животните

Информация за актуалната епизоотична обстановка на страната
(за периода от 27 януари 2023 г. до 28 февруари 2023 г.)

Високопатогенна инфлуенца по птиците

- ***на територията на страната:***

За периода от 27 януари 2023 г. до 28 февруари 2023 г. на територията на страната не са докладвани огнища на Високопатогенна инфлуенца по птиците.

Африканска чума по свинете

- *на територията на страната:*

За периода не са констатирани огнища на Африканска чума по свинете (АЧС) при домашни свине. Обявени са 27 вторични случая на АЧС със засегнати общо 37 броя при диви свине, на територията на дванадесет области.

**Информация за актуалната епизоотична обстановка на територията на Европа
(27 януари 2023 г. до 28 февруари 2023 г.): източник: ADIS**

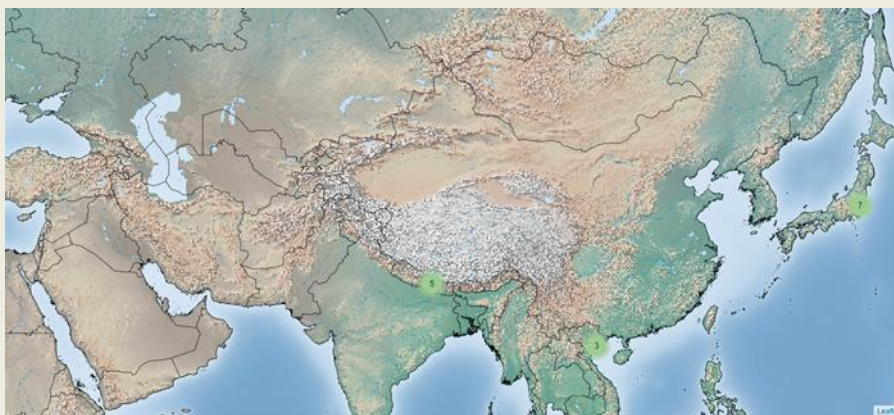
Държава	АЧС (домашни свине)	АЧС (диви свине)	Бруцелоза	Син език	ЕЕизоотична левкоза	ВПИП Н5 (домашни птици)	ВПИП Н5Н1 (домашни птици)	ВПИП Н5 (диви птици)	ВПИП Н5Н1 (диви птици)	ВПИП Н5Н3 (диви птици)	Туберкулоза	Бяс	Антракс	Западниопилска греска	Шарка
България		27													
Австрия						2		29			1				
Белгия						7		90							
Хърватия													3		
Чехия		2				6		3							
Дания								21							
Естония		10													
Франция						40		120			17				
Германия		187				17		203						1	
Унгария		79				13		9			2	1			
Италия	1	97						49						1	
Латвия		51													
Литва		31													
Полша		343				18		19							
Румъния	15	90				3		5							
Сърбия	10	76						1							
Словакия		103				3		4				1			
Испания				4		3		1				1			1
Швеция						1		15							
Швейцария								26							

Информация за актуалната епизоотична обстановка на територията на Азия по отношение на болестите Високопатогенна инфлуенца по птиците и Африканска чума по свинете (27 януари 2023 г. до 28 февруари 2023 г.)

източник: Empres-i

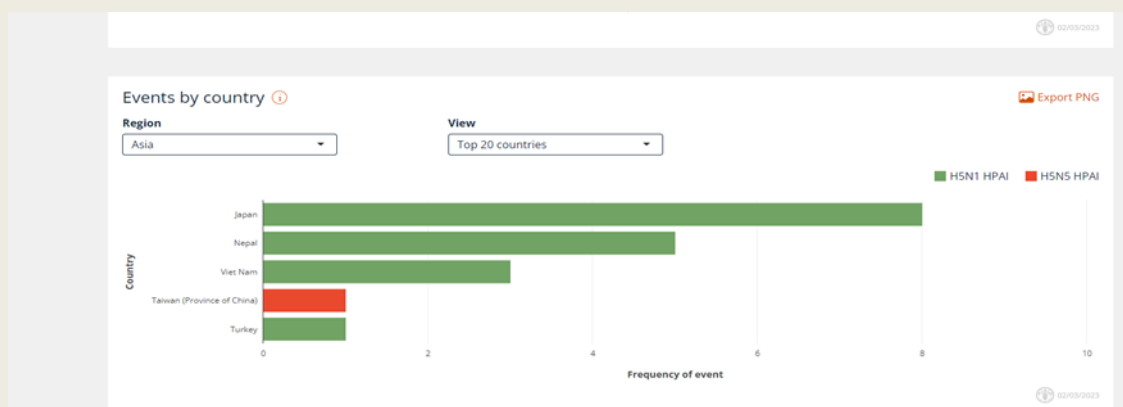
Високопатогенна инфлуенца по птиците:

За периода от 27.01.2023 г. до 28.02.2023 г. на територията на Азия са констатирани 18 огнища на Високопатогенна инфлуенца по птиците, на територията на една държава.

Карта 1. Разпространение на ВПИП на територията на Азия за периода 27.01.2023 г. до 28.02.2023 г. (източник: Empres-i)

Графика на разпространение на потвърдените огнища на ВПИП на територията на Азия (източник: Empres-i):

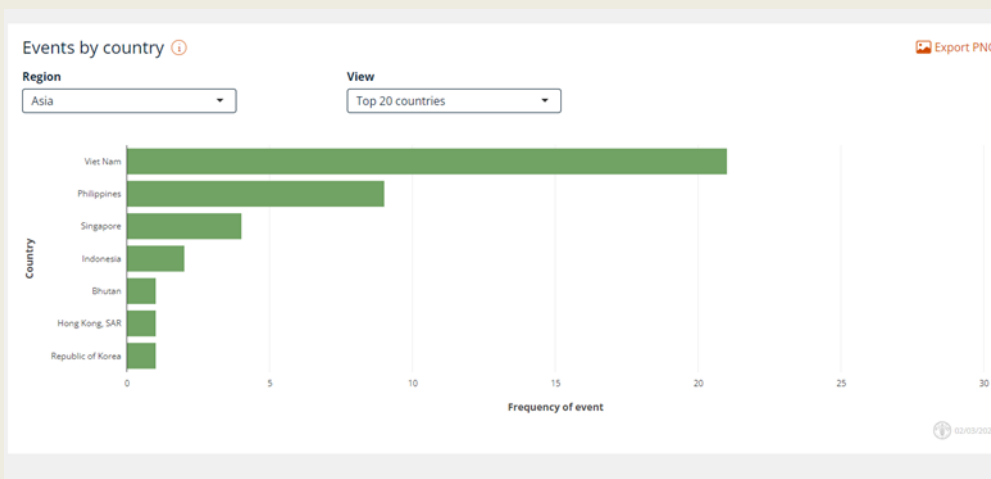

Африканска чума по свинете

За периода от 27.01.2023 г. до 28.02.2023 г. на територията на Азия е констатирани 39 огнища на Африканска чума по свинете.

Карта 2. Разпространение на АЧС на територията на Азия за периода 27.01.2023 г. до 28.02.2023 г. (източник: EMPRES-i)

ДРУГА ИНФОРАМЦИЯ:

На интернет страницата на Министерство на земеделието е публикуван годишен доклад за извършените дейности през 2022 г., касаещи изпълнението на Решение № 313 от 9 април 2021 г. на Министерския съвет за одобряване на План за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването Африканска чума по свинете в България.

Дейностите заложи в Плана се изпълняват в сътрудничество, съгласно компетенциите и правомощията на определените институции, заложените индикативни срокове се спазват и не са отчетени затруднения. На този етап ангажираните с изпълнението на дейностите в Плана институции не съобщават за констатирани проблеми и необходимост от осигуряване на допълнителни финансови средства или промяна в определените мерки. През 2022 г. няма засегнати индустриални обекти и фамилни ферми за отглеждане на свине. Причина за стабилната тенденция в спада на засегнатите обекти и унищожени животни може да се посочи и координираното прилагане на мерките заложи в Плана за контрол и предотвратяване разпространението на заболяването АЧС. От страна на българските власти е изпратено искане до Европейската комисия за промяна в регионализацията на страната, с цел облекчаване на условията за търговия.

Целия доклад е достъпен на следният линк:

<https://www.mzh.government.bg/bg/politiki-i-programi/politiki-i-strategii/politiki-po-agrohranitelnata-veriga/afrikanska-chuma-po-svinete/>

Контролиране на нарастването на случаите на птичи грип в Централна и Южна

Америка

За първи път от 2002 г. насам са докладвани седемдесет и пет огнища на високопатогенна инфлуенца по птиците (HPAI) в девет страни в Централна и Южна Америка. Според информация, споделена от страни със Световната организация за здравеопазване на животните (WOAH), тези огнища вече са довели до загубата на близо 1,2 милиона домашни птици.

През последните години инфлуенцата по птиците се оказва опустошителна за стадата от домашни птици и дивата природа в Африка, Азия, Европа и Северна

Америка. Болестта е глобална заплаха за здравето на животните, продоволствената сигурност и поминъка. Засягайки предимно домашни и диви птици, болестта може да се предаде на хора и други бозайници. Птичийт грип, който е силно заразна болест, се причинява от вируси, чиито генетични характеристики могат бързо да мутират. През последните няколко години, много от подтиповете на вируса на НРАІ циркулират в различни популации от домашни и диви птици, в широк географски мащаб.

Наскоро болестта нахлу и в няколко нови страни в Централна и Южна Америка. Боливия, Колумбия, Коста Рика, Еквадор, Хондурас, Панама, Перу и Венецуела откриха наличието на НРАІ за първи път. Чили, в която от 20 години не е имало НРАІ, също съобщи за нови случаи на болестта. Освен това скоростта на разпространение на НРАІ поражда известни опасения, достигайки всички тези страни само за четири месеца. Въпреки, че повечето случаи са докладвани при домашни птици, дивите видове също са били засегнати от това заболяване, включително Перуанския пеликан (*Pelecanus thagus*) и Катевия пеликан (*Pelecanus occidentalis*), заедно с други.

Като едни от най-консумираните животински протеини в региона, домашните птици играят важна роля в предлагането на храна и хранителните навици. През 2021 г., според мексиканската асоциация на производителите на птици, консумацията на птиче месо в Бразилия, Перу и Аржентина е съответно на първо, трето и пето място в света. Птицевъдството е най-бързо развиващият се селскостопански подотрасъл, осигуряващ доходи на хиляди семейства.

Когато се появят огнища на болестта, ефективната стратегия за контрол обикновено включва умъртвяване на всички птици в засегнатите и изложените на риск ферми, за да се ограничи разпространението на болестта. Въпреки, че се основава на научни препоръки, такава стратегия причинява неизбежни икономически загуби за фермерите и има дълготрайно въздействие върху техния поминък. Следователно предотвратяването на нахлуването на инфлуенца по птиците е от ключово значение за поддържане на индустрията и търговията с птици.

В отговор на неотдашните случаи в региона WOAH и Организацията по прехрана и земеделие на Обединените нации (FAO) създадоха постоянна група от експерти по птичий грип в контекста на тяхната съвместна инициатива - Глобалната рамка за прогресивен контрол на трансграничния грип. (GF-TADs).

Тази група има за цел да предостави насоки за превантивни действия, готовност и реагиране при спешни случаи на инфлуенца по птиците в региона. Първата им среща се състоя на 13 декември 2022 г., където заедно постигнаха съгласие по списък с препоръки.

Източник: [Controlling the surge of avian influenza cases in Central and South America - WOAH - World Organisation for Animal Health](#)

Становище относно инфлуенцата по птиците и бозайниците

Настоящата ситуация с инфлуенцата по птиците поражда безпокойство в международната общност. През октомври 2021 г. беше докладван безпрецедентен брой огнища в няколко региона на света, достигайки нови географски области и причинявайки опустошителни въздействия върху здравето и хуманното отношение към животните. Болестта излага на риск глобалната продоволствена сигурност и поминъка на тези, които зависят от птицевъдството. Това също доведе до тревожен процент на измиране на диви птици и засегна други диви животни, включително морски и сухоземни бозайници.

Въпреки, че засяга предимно домашни птици и диви птици, инфлуенцата по птиците понякога може да се предаде на бозайници, включително хора. Съобщава се за нарастващ брой случаи на H5N1 при няколко бозайници, както сухоземни, така и водни, което води до заболяемост и смъртност. Това поражда нарастваща загриженост относно заплахата за здравето на домашните и дивите животни, биоразнообразието и потенциала за общественото здраве.

Настоящата ситуация подчертава риска H5N1 да се адаптира по-добре към бозайниците и да се разпространи при хора и други животни. В допълнение, някои бозайници, като норката, могат да действат като смесителни съдове за различни грипни вируси, което води до появата на нови щамове и подтипове, които могат да бъдат по-вредни за животните и/или хората. Наскоро докладваните инфекции при отглеждани във ферми норки предизвикват безпокойство, тъй като инфекциите на голям брой бозайници, държани в непосредствена близост един до друг, увеличават този риск. В момента се провеждат няколко проучвания за по-нататъшно изследване на вирулентността и предаването (включително между бозайници) на тези вируси.

В сътрудничество със своята мрежа от експерти Световната организация за здравеопазване на животните (WOAH) следи отблизо ситуацията, за да оцени рисковете за животните и хората. WOAH призовава своите членове за:

- Поддържане на засилен НАДЗОР на болестта при домашни и диви птици;
- ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ на разпространението на болестта чрез прилагане на строги мерки за биосигурност в птицевъдните стопанства. По-специално, да бъде засилена биосигурността около фермите за норки, за да се избегне въвеждането на вируса;
- Да се КОНТРОЛИРА движението на податливи домашни животни и техните продукти, за да избегнете разпространението на болестта;
- Да се ПРЕДПАЗВАТ хора в близък контакт или боравене с домашни птици или болни домашни, или диви животни. Изложените на болестта хора трябва винаги да вземат предпазни мерки, включително носенето на лични предпазни средства (ЛПС), особено когато се изследват смъртни случаи или огнища;
- Да се НАБЛЮДАВАТ податливи домашни и диви животни. Да се изследва всяко необичайно увеличение на случаите на смъртност при диви животни;
- Да се ДОКЛАДВАТ случаите на инфлуенца по птиците при всички видове на WOAH чрез WAHIS и в съответствие с международните стандарти. Навременното и прозрачно докладване е от ключово значение за поддържане на добро познаване на ситуацията със заболяването и за предотвратяване на всякакъв вид дезинформация;
- Да се СПОДЕЛЯ за генетични последователности на вируса в публично достъпни бази данни.

Източник: [Statement on avian influenza and mammals - World Organisation for Animal Health \(woah.org\)](http://www.woah.org)

Европейският орган по безопасност на храните (ЕОБХ) публикува Доклад за 2021 г. относно резултатите от мониторинга на остатъчни вещества от ветеринарномедицински продукти и други вещества в живи животни и животински продукти

В доклада се обобщават данните от мониторинга, събрани през 2021 г., относно наличието на остатъчни вещества от ветеринарномедицински продукти и други вещества, като например замърсители на околната среда в живи животни и животински продукти в Европейския съюз, Исландия, Норвегия и Обединеното кралство (Северна Ирландия). Общо 621 205 проби са докладвани на Европейската комисия от 27-те държави - членки на ЕС, Исландия, Норвегия и Обединеното кралство (Северна Ирландия). Те се състоят от 351 637 целеви проби и 4 562 съмнителни проби, докладвани съгласно Директива 96/23/ЕО на Съвета, и от 2 803 проби, събрани при внос, и 262 203 проби, събрани в рамките на програми, разработени съгласно националното законодателство. По-голямата част от държавите изпълниха минималните изисквания за честота на вземане на проби, определени в Директива 96/23/ЕО на Съвета и в Решение 97/747/ЕО на Комисията. Като цяло процентът на несъответстващите проби през 2021 г. (0,17 %) е по-нисък в сравнение с предходните 12 години (0,19 % 0,97 %). В сравнение с резултатите от 2017, 2018, 2019 и 2020 г. през 2021 г. честотата на несъответстващите резултати е намаляла за антидиуретичните агенти, докато при стероидите и лактоните на резорцилова киселина честотата на несъответстващите резултати е била по-висока, отколкото през 2020 г., но по-ниска в сравнение с предходните години. Що се отнася до забранените вещества, в сравнение с 2020 г. честотата на неспазване през 2021 г. е по-висока, макар и в същите граници с тази от 2017 г. и 2018 г. Отбелязани са намаления в сравнение с всички предходни години за други вещества и замърсители на околната среда, химични елементи (включително метали) и багрила. Установено е рязко увеличение в сравнение с всички предходни години за група В3f „други вещества“ и по-конкретно 4 активни вещества, включвани в състава на продукти за растителна защита и/или биоциди.

Пълният текст на доклада е достъпен на следния линк:
<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/sp.efsa.2023.EN-7886>

Източник: ЕОБХ

Делегиран регламент (ЕС) 2023/361 на Комисията от 28 ноември 2022 година за допълнение на Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на правила за употребата на определени ветеринарни лекарствени продукти за целите на профилактиката и контрола на определени болести от списъка

В бр. L 52 на Официален вестник на Европейския съюз от 20.02.2023 г. е публикуван Делегиран регламент (ЕС) 2023/361 на Комисията от 28 ноември 2022 година за допълнение на Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на правила за употребата на определени ветеринарни лекарствени продукти за целите на профилактиката и контрола на определени болести от списъка. Регламентът ще влезе в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му и е достъпен на следния линк: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R0361&from=EN>.

Делегиран регламент (ЕС) 2023/361 допълва правилата, установени в Регламент (ЕС) 2016/429 относно употребата в Съюза на ветеринарни лекарствени продукти по отношение на профилактиката и контрола на болестите от списъка, посочени в член 9, параграф 1, буква а) („болести от категория А,“) и буква б) („болести от категория В“) от Регламент (ЕС) 2016/429 при отглеждани и диви сухоземни и водни животни. Като се има предвид потенциалното опустошително въздействие на болестите от категория А върху здравето на животните в Съюза, регламентът хармонизира правилата, съгласно които държавите членки могат да използват ветеринарни лекарствени продукти за тяхната профилактика и контрол. Тези правила имат за цел да гарантират ефективна превенция на болестите от категория А и тяхното незабавно ликвидиране в случай на огнище, както и да гарантират, че употребата на ветеринарни лекарствени продукти за профилактика и контрол на такива болести не представлява риск от тяхното разпространение в Съюза. В Делегиран регламент (ЕС) 2023/361 са взети предвид най-новите научни данни и добитият опит при прилагането на настоящата правна рамка в областта, като също така правилата за здравеопазване на животните са актуализирани в съответствие с новата политика по здравеопазване на животните на Съюза и международните стандарти. Също така настоящият регламент не засяга приложното поле на Регламент (ЕС) 2019/6 относно ветеринарните лекарствени продукти. Възможни са различни стратегии за извършване на

ваксинация (спешна ваксинация, (която може да е потискаща или защитна при домашни животни) и превантивна ваксинация), спрямо които и спрямо рисковете от съответното заболяване се определят и приложимите мерки за ограничаване на риска. В приложенията на регламента са определени специфични условия за всяка болест от категория А за извършване на ваксинация по отношение на вида на използваните ваксини, размера на зоните за ваксинация, целевите животински популации, надзора на болестите, ограниченията за движение на животните и техните продукти и периодите на възстановяване на статута по отношение на заболяването. Това обаче е предвидено само за болестите, за които има достатъчно опит и данни от прилагането на действащите правила, преди влизането в сила на Регламент (ЕС) 2016/429, от последните становища на Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) или от съответните глави от Кодекса за сухоземните животни и наръчника за диагностика на Световната организация по здравеопазване на животните (ВОАН). При липса на такива данни и опит е взето решение, че не могат да бъдат предвидени специфични за болестта мерки за момента и за тези болести следва да се прилагат общите правила на настоящия регламент. Така специфични изисквания са определени само за болестите Шап, Треска от долината Рифт, Заразен нодуларен дерматит, Чума по дребните преживни животни, Африканска чума по конете, Класическа чума по свинете, Високопатогенна инфлуенца по птиците (ВПИП) и Нюкясълска болест по птиците (само когато се касае за спешна ваксинация).

Превантивна ваксинация е предвидена само за ВПИП, като включването на ваксинацията срещу ВПИП като мярка в борбата със заболяването е от особен интерес за индустрията и държавите членки и в тази връзка са болшинството от коментарите, публикувани по време на проведените от Комисията обществени консултации по проекта. Условие за прилагане на превантивна ваксинация срещу ВПИП е извършването на засилен надзор, като видът на надзора се определя от вида на използваната ваксина и изискването е да се гарантира ранно откриване на вируса. По отношение на възможностите за ваксинация срещу ВПИП се очаква актуализирано становище на Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) относно видовете ваксини и стратегиите за ваксинация и относно надзора и мерките за ограничаване на риска след ваксинация. В ход е и работата по прилагането в действие на

Заклученията на Съвета от 24 май 2022 година относно високопатогенна инфлуенца по птиците: стратегически подход за развитие на ваксинацията като допълващ инструмент за превенция и контрол, достъпни на следния линк: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XG0628\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XG0628(01)&from=EN).

Здраве на растенията и продукти за растителна защита

- Европейската комисия публикува Съобщение „Преразглеждане на Инициативата на ЕС относно опрашителите. Нов пакт за опрашителите“, което представя преработена рамка за действие за Инициативата на Европейския съюз (ЕС) относно опрашителите. В документа се определят действията, които трябва да бъдат предприети от ЕС и държавите членки, за да се преустанови тенденцията за намаляване на опрашителите до 2030 г. Действията са обвързани с три основни приоритета:

1. подобряване на знанията за намаляването на опрашителите, причини и последствия;
2. подобряване на опазването на опрашителите и справяне с причините за тяхното намаляване;
3. мобилизиране на обществото и насърчаване на стратегическото планиране и сътрудничество на всички нива.

CELEX_52023DC003
5_BG_TXT.pdf

- На 17 февруари EFSA публикува **карта за проучване** (Pest Survey Card) на *Citrus leprosis viruses*, изготвена в контекста на мандата на EFSA за наблюдение на вредителите по растенията, по искане на Европейската комисия. Шест от седемте вируса (CiLV-C, CiLV-C2, HGSV-2, OFV, CiLV-N sensu novo и CiCSV) са ясно дефинирани таксономични единици, докато статусът на CiBSV е неясен. CiLV-C, CiLV-C2, HGSV-2, цитрусовият щам на OFV, CiLV-N sensu novo и CiCSV са карантинни вредители за Съюза. Тези вируси не причиняват

системни инфекции и всички те се пренасят изключително от акари от рода *Brevipalpus*. Акарите *Brevipalpus*, свързани с предаването на болестта, присъстват в някои региони на територията на ЕС:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/sp.efsa.2023.EN-7804>

- На 20 февруари излезе публикация на PAN Europe **„Имаме нужда от ефективни буферни зони срещу облак от пестициди“** по повод на актуалната тема за употребата на пестициди и защитата на хората и околната среда от разпространението на тези „токсични химикали“ в контекста на Предложението на Европейската комисия за Регламент относно устойчивата употреба на продукти за растителна защита (SUR). Авторите на публикацията повдигат темата за определянето на буферни зони при разрешаването на пестицидите. Според тях предложените в SUR 3 метра за чувствителни зони са крайно недостатъчни и не е ясно каква е научната основа на това предложение. Посочват се много проучвания, доказващи, че такива буферни зони не са достатъчни и дават за пример Южен Тирол в Италия, където се прилагат 30-метрови буферни зони и дори те не са достатъчни. По-малките буферни зони във Франция и Белгия се оспорват в съда. Générations Futures (член на PAN Europe) е показал, че оценката на риска, разработена от Европейския орган по безопасност на храните EFSA е пристрастна и не защитава най-уязвимите. В статията още се посочва, че при прилагането на пестициди има отнасяне на струята/отвяване, дори ако се вземат превантивни мерки и в резултат остатъци от пестициди се откриват далеч от местата на третиране - в градини, детски площадки, спортни игрища и природни резервати. Те замърсяват почвата, водата и природата, вредят на биоразнообразието и здравето на хората. Веществата се вдишват директно от въздуха или се абсорбират през кожата в случай на пряка експозиция. Това е в допълнение към постоянната експозиция на остатъци от пестициди в храната:

[We need effective buffer zones - against a cloud of pesticides | PAN Europe \(pan-europe.info\)](https://pan-europe.info)

- На 24 февруари Панелът на EFSA по здраве на растенията публикува **категоризация на вредителя *Milviscutulus mangiferae* (Hemiptera: Sternorrhyncha: Coccidae)**, за ЕС. Ареалът на произход на *M. mangiferae* е неясен. Този вид се среща широко в тропическите и по-топлиите субтропични региони по целия свят. В рамките на ЕС вредителят е регистриран в Италия в оранжерия в Ботаническата градина в гр. Падуа върху мангови дървета, внесени от Флорида (САЩ), но установяването му остава несигурно. Вредителят не е включен в Приложение II на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/2072 на Комисията. Той е полифаг, храни се с растителни видове, принадлежащи към повече от 86 рода в повече от 43 семейства, включително много земеделски култури и декоративни растения:
<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2023.7846>

- На 24 февруари Панелът на EFSA по здраве на растенията извърши **категоризация на вредителя *Owpea mosaic virus* (CPMV)** за територията на ЕС. Идентичността на CPMV, принадлежащ към род *Comovirus* (семейство *Secoviridae*), е установена и са налични методи за откриване и идентификация. Патогенът не е включен в Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/2072 на Комисията. Регистриран е в Северна и Южна Америка, както и в няколко държави в Африка и Азия. Не е известно да присъства в ЕС в естествени условия:
<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2023.7847>

Мрежа на Европейската комисия за предупреждение и сътрудничество (състояща се от RASFF, AAC и Food Fraud)

- ✓ На 21 февруари експерти от Единното звено за контакт (ЕЗК) взеха участие в организирана от ЕК обучителна сесия, посветена на новия модул в iRASFF, който обхваща рисковете свързани със здравето на растенията - „Plant health“.
- ✓ На 22 февруари се проведе онлайн среща на Работната група на Мрежата за борба с измамите по агрохранителната верига (FFN) между звената за контакт на държавите-членки в Мрежата и Европейската комисия. Срещата беше посветена на Координиран план за действия на ЕС, касаещ незаконна търговия с кучета и котки - “THE ILLEGAL TRADE OF DOGS AND CATS ” . На срещата беше представена екстракция от данни относно несъответстващо движение на домашните любимци от iRASFF и TRACES. Обмен на опит и най-добрите практики чрез изнесени презентации от държавите-членки. Също така бяха обсъдени въпроси относно сътрудничество между разследващите служби и ЕК.

Събития и участия

Участие на заместник-министър Георги Събев на конференция на Съюза по хранителна промишленост в рамките на международното селскостопанско изложение „АГРА“

Заместник-министърът на земеделието Георги Събев откри 12-та Национална младежка научно-практическа конференция с чуждестранно участие: „Актуални проблеми на хранително-вкусовата индустрия според най-съвременните изисквания на българската и европейска нормативна уредба“ в рамките на международното селскостопанско изложение „АГРА“ в гр. Пловдив на 23.02.2023 г. Конференцията бе организирана от Съюза по хранителната промишленост. Заместник-министър Събев подчерта, че съвременният агрохранителен сектор е мултидисциплинарен и изисква мултидисциплинарни действия. Политиките в него трябва да се определят от държавата, бизнеса и потребителите. „В лицето на Министерството на земеделието, представителите на хранително-вкусовата промишленост имат партньор, който е отворен за комуникация, с цел подобряване на политиките в сферата на качеството и безопасността на храните“, каза заместник-министър Събев. И допълни, че по този начин земеделските производители и преработватели ще присъстват по-стабилно и по-уверено както на българския, така и на международния пазар. Заместник-аграрният министър посочи още, че е от особено значение потребителите също да бъдат ангажирани в процеса на правенето на политики. „Това е отговорът на предизвикателствата пред селското стопанство – съвместни действия от всички заинтересовани страни, които да насочат усилията си към изграждане на устойчиви хранителни системи“, уточни той. По думите му, селското стопанство винаги е имало важна роля за икономиката на страната ни. Той отбеляза също, че днес предизвикателствата към него са повече и от различен характер. „От една страна имаме усложнена икономическа ситуация, породена от Ковид пандемията и войната в Украйна, а от друга са предизвикателствата, свързани с климатичните изменения, които оказват сериозно влияние върху производствените процеси в земеделието. Затова е необходимо да имаме устойчиво земеделие и продоволствена

сигурност, които да гарантират изхранването на населението“, посочи Събев. По време на конференцията, той представи и презентация на тема: „Реформа и перспективи в схемите за качество на земеделските и хранителни продукти“. Презентацията включи информация за: системата за географски означения на ЕС, включваща селскостопански продукти и храни, вина, ароматизирани лозаро-винарски продукти и спиртни напитки; европейските знаци; българските продукти със защитени наименования, включително новорегистрирания продукт ХТСХ „Луканка Троянска“ / „Троянска луканка“; продукти в процедура и с потенциал за регистрация; национална и европейска процедура; реформа в европейската политика; перспективи, включени в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 - 2027 г., Двустранните споразумения на ЕС с трети страни и Рамковата програма за местни традиционни и регионални традиционни продукти 2022 – 2032 г. Експерт от дирекция „Политики по агрохранителната верига“ представи и презентация на тема: „Схеми за качество на земеделски и хранителни продукти – актуална ситуация и бъдещи възможности“. Презентацията включи информация за: брой географски означения на държава членка; проучване за регистрирани географски означения и храни с традиционно специфичен характер от държави членки на ЕС и трети страни; законодателна база и извършени промени в националното законодателство – трите наредби, свързани със схемите за качество.

[1 Бюлетинът е изготвен от Дирекция „Политики по агрохранителната верига“, Министерство на земеделието](#)

